

Verian | Περίληψη της έκθεσης σχετικά με τις προτιμήσεις του κοινού όσον αφορά τα νέα θέματα για τα τραπεζογραμμάτια ευρώ

29 Νοεμβρίου 2023

Περίληψη

Στο πλαίσιο της διαδικασίας επανασχεδιασμού των τραπεζογραμματίων ευρώ, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ζήτησε από τους πολίτες της ζώνης του ευρώ να εκφράσουν τις προτιμήσεις τους για τα ακόλουθα επτά θέματα που πρότεινε το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ: «Πτηνά: Ελεύθερα, ανθεκτικά, πηγή έμπνευσης», «Ευρωπαϊκός πολιτισμός», «Οι ευρωπαϊκές αξίες υπό το πρίσμα της φύσης», «Το μέλλον σάς ανήκει», «Χέρια: Μαζί χτίζουμε την Ευρώπη», «Η Ευρώπη μας, ο εαυτός μας» και «Ποταμοί: Τα νερά της ζωής στην Ευρώπη».

Η ΕΚΤ ανέθεσε στην Kantar Public¹, μια ανεξάρτητη εταιρεία ερευνών, να διενεργήσει έρευνα (η οποία αναφέρεται στην παρούσα έκθεση ως «έρευνα της Kantar Public»). Σκοπός της έρευνας ήταν να διασφαλίσει ότι οι απόψεις των πολιτών εκπροσωπούσαν ισότιμα σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ καλύπτοντας κάθε φύλο και ηλικιακή ομάδα. Στην έρευνα αυτή, η οποία διενεργήθηκε από τις 20 Ιουνίου έως τις 7 Αυγούστου 2023, συμμετείχε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα 23,377 ατόμων από τις 20 χώρες της ζώνης του ευρώ και τη Βουλγαρία (δεδομένου ότι είναι η επόμενη χώρα σε πορεία προς την υιοθέτηση του ευρώ).

Προκειμένου να δοθεί σε όλους τους Ευρωπαίους η ευκαιρία να συμμετάσχουν στη διαδικασία, πραγματοποιήθηκε, παράλληλα με την έρευνα της Kantar Public, διαδικτυακή δημόσια έρευνα με το ίδιο ερωτηματολόγιο (η οποία αναφέρεται στην παρούσα έκθεση ως «διαδικτυακή έρευνα της ΕΚΤ»). Σε αυτήν την έρευνα λήφθηκαν περίπου 376.000 έγκυρες απαντήσεις από τις 10 Ιουλίου μέχρι τις 31 Αυγούστου 2023. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα αποτελέσματα της διαδικτυακής έρευνας της ΕΚΤ δεν είναι αντιπροσωπευτικά του πληθυσμού της ζώνης του ευρώ. Για παράδειγμα, αυτοί που απάντησαν στη διαδικτυακή έρευνα της ΕΚΤ προέρχονταν κατά κύριο λόγο από ορισμένες χώρες και ήταν κυρίως νέοι άνδρες με υψηλό μορφωτικό επίπεδο. Αν και τα αποτελέσματα έχουν σταθμιστεί προκειμένου να διορθωθεί μέρος αυτής της μεροληψίας, από τα ευρήματα της διαδικτυακής έρευνας της ΕΚΤ δεν μπορούν να εξαχθούν αξιόπιστα στοιχεία που να εκφράζουν τις απόψεις των πολιτών της ζώνης του ευρώ. Η διαδικτυακή έρευνα της ΕΚΤ παρέχει ωστόσο μια χρήσιμη πρόσθετη οπτική καθώς και περαιτέρω πληροφορίες για τις προτιμήσεις του κοινού. Αποτέλεσε επίσης μια καλή ευκαιρία συνεργασίας με τους ευρωπαίους πολίτες και έχει βελτιώσει σημαντικά την ευαισθητοποίηση ως προς τη διαδικασία επανασχεδιασμού.

Τα κύρια αποτελέσματα της έρευνας της Kantar Public

Τα τρία θέματα που αναγνωρίστηκαν ως αυτά που προτιμούνται περισσότερο στο πλαίσιο της έρευνας Kantar Public είναι τα εξής:

- «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» (το θέμα προτιμήθηκε από το 21% των πολιτών της ζώνης του ευρώ)
- «Ποταμοί: Τα νερά της ζωής στην Ευρώπη» (το θέμα προτιμήθηκε από το 18% των πολιτών της ζώνης του ευρώ)
- «Πτηνά: Ελεύθερα, ανθεκτικά, πηγή έμπνευσης» (το θέμα προτιμήθηκε από το 17% των πολιτών της ζώνης του ευρώ)

¹ Η Kantar Public έγινε Verian στις 9 Νοεμβρίου 2023. Η έρευνα κατ' εντολή της ΕΚΤ πραγματοποιήθηκε το καλοκαίρι του 2023, ενώ η Verian εξακολουθούσε να ονομάζεται «Kantar Public». Κάθε αναφορά στην «έρευνα της Kantar Public» στην παρούσα έκθεση αφορά επομένως την έρευνα που διενεργήθηκε από τη Verian (πρώην Kantar Public).

Τα υπόλοιπα τέσσερα θέματα είναι πολύ λιγότερο δημοφιλή. Μόνο το 13% και το 12% των πολιτών της ζώνης του ευρώ του ευρώ αντίστοιχα ανέφεραν ότι προτιμούν τα θέματα «Οι ευρωπαϊκές αξίες υπό το πρίσμα της φύσης» και «Χέρια: Μαζί χτίζουμε την Ευρώπη». Παράλληλα, τα θέματα «Το μέλλον σάς ανήκει» και «Η Ευρώπη μας, ο εαυτός μας» προτιμούνται λιγότερο, δεδομένου ότι επιλέχθηκαν από το 10% και το 9% των πολιτών της ζώνης του ευρώ αντίστοιχα για τα μελλοντικά τραπέζογραμμάτια ευρώ.

Το θέμα «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» κατέχει την πρώτη θέση σε 12 από τις 20 χώρες της ζώνης του ευρώ, καθώς και στη Βουλγαρία. Συγκεκριμένα, αυτό το θέμα προτιμάται περισσότερο σε έξι χώρες της ζώνης του ευρώ ενώ μοιράζεται σε έξι χώρες την πρώτη θέση με ένα άλλο θέμα, είτε με το θέμα «Ποταμοί: Τα νερά της ζωής στην Ευρώπη» ή το θέμα «Πτηνά: Ελεύθερα, ανθεκτικά, πηγή έμπνευσης».

Ανάλυση της έρευνας της Kantar Public δείχνει ότι, από κοινωνικοδημογραφική σκοπιά, εμφανίζονται μικρές μόνο διαφορές στις προτιμήσεις των θεμάτων κατά φύλο και ηλικία. Το θέμα «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» είναι αυτό που προτιμάται από κάθε φύλο και ηλικιακή ομάδα. Η προτίμηση για το θέμα αυτό είναι ελαφρώς μεγαλύτερη μεταξύ των ανδρών (21%) από ό,τι μεταξύ των γυναικών (20%). Το θέμα «Ποταμοί: Τα νερά της ζωής στην Ευρώπη» είναι ελαφρώς πιο δημοφιλές στις γυναίκες (19%) από ό,τι στους άνδρες (18%). Ωστόσο, η προτίμηση για το θέμα «Πτηνά: Ελεύθερα, ανθεκτικά, πηγή έμπνευσης» είναι σαφώς μεγαλύτερη μεταξύ των γυναικών (19%) από ό,τι μεταξύ των αντρών (16%).

Η ανάλυση κατά ηλικία δείχνει ότι το 22% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω προτιμούν το θέμα «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» έναντι 18% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 16-24 ετών, ενώ τα ποσοστά για τις ηλικιακές ομάδες μεταξύ αυτών των δύο ομάδων βρίσκονται κάπου στο ενδιάμεσο. Το θέμα «Ποταμοί: Τα νερά της ζωής στην Ευρώπη» είναι ελαφρώς πιο δημοφιλές μεταξύ των ατόμων ηλικίας 40 ετών και άνω (18-20%) από ό,τι μεταξύ των ατόμων κάτω των 40 ετών (16-17%). Παρόμοια τάση παρατηρείται και με το θέμα «Πτηνά: Ελεύθερα, ανθεκτικά, πηγή έμπνευσης», το οποίο είναι πιο δημοφιλές μεταξύ των ατόμων ηλικίας 25 ετών και άνω (17-18%) από ό,τι μεταξύ των ατόμων στη νεαρότερη ηλικιακή ομάδα (15%),

Το μορφωτικό επίπεδο επηρεάζει τις προτιμήσεις ως προς τα θέματα. Το θέμα «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» προτιμάται από το 15% των συμμετεχόντων με πρωτοβάθμια εκπαίδευση και το ποσοστό προτίμησης ανέρχεται σε 26% για τους συμμετέχοντες με διδακτορικό δίπλωμα ή ισοδύναμο. Προς αυτό το θέμα τείνουν όσοι έχουν λάβει ανώτερη εκπαίδευση, ενώ μεταξύ του πληθυσμού με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο, οι προτιμήσεις κατανέμονται σε διάφορα θέματα. Μεταξύ των ατόμων με πρωτοβάθμια εκπαίδευση, πρώτη θέση σε προτίμηση κατέχει το θέμα «Ποταμοί: Τα νερά της ζωής στην Ευρώπη» με ποσοστό 19% και ακολουθεί το θέμα «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» με ποσοστό 15%. Οι συμμετέχοντες με μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση προτιμούν τα θέματα «Ποταμοί: Τα νερά της ζωής στην Ευρώπη» (19%) και «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» (επίσης 9%) ελαφρώς περισσότερο από το θέμα «Πτηνά: Ελεύθερα, ανθεκτικά, πηγή έμπνευσης» (18%).

Ενώ στο πλαίσιο της έρευνας της Kantar Public η προτίμηση που λαμβάνουν τα θέματα «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» και «Ποταμοί: Τα νερά της ζωής στην Ευρώπη» είναι σταθερή, τα αποτελέσματα για το θέμα «Πτηνά: Ελεύθερα, ανθεκτικά, πηγή έμπνευσης» είναι ανάμικτα, δημιουργώντας πόλωση. Το 29% του πληθυσμού δείχνει μεγάλη προτίμηση σε αυτό το θέμα, το οποίο ακολουθεί με πολύ μικρή διαφορά τα άλλα δύο θέματα (το θέμα «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» λαμβάνει την προτίμηση του 33% των συμμετεχόντων και το θέμα «Ποταμοί: Τα νερά της ζωής στην Ευρώπη» τη προτίμηση του 30%). Ωστόσο, κατατάσσεται μόλις στην πέμπτη θέση στην κατηγορία «Μάλλον μου αρέσει» (32%). Το ποσοστό που απάντησε «Δεν μου αρέσει» για αυτό το θέμα (15%) είναι μεγαλύτερο από τα αντίστοιχα ποσοστά για τα θέματα «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» (9%) και «Ποταμοί: Τα νερά της ζωής στην Ευρώπη» (11%).

Κύρια αποτελέσματα της διαδικτυακής έρευνας της EKT

Εξετάζοντας τα αποτελέσματα της διαδικτυακής έρευνας της EKT, τα τρία σημαντικότερα θέματα είναι τα ίδια με εκείνα της έρευνας της Kantar Public, με διαφορετική όμως σειρά. Τα αποτελέσματα της διαδικτυακής έρευνας της EKT δείχνουν ότι τα θέματα που προτιμώνται περισσότερο από τους συμμετέχοντες που προέρχονται από τη ζώνη του ευρώ είναι τα εξής:

- «Πτηνά: Ελεύθερα, ανθεκτικά, πηγή έμπνευσης» (34%)
- «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» (23%)
- «Ποταμοί: Τα νερά της ζωής στην Ευρώπη» (16%)

Τα υπόλοιπα τέσσερα θέματα είναι πολύ λιγότερο δημοφιλή. Το θέμα «Ευρωπαϊκές αξίες υπό το πρίσμα της φύσης» προτιμάται από μόλις το 10% των συμμετεχόντων από τη ζώνη του ευρώ. Παράλληλα, μόνο το 8%, το 6% και το 5% του πληθυσμού αντίστοιχα αναφέρουν ότι προτιμούν τα θέματα «Το μέλλον σάς ανήκει», «Χέρια: Μαζί χτίζουμε την Ευρώπη» και «Η Ευρώπη, ο εαυτός μας» για τα μελλοντικά τραπεζογραμμάτια ευρώ.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της διαδικτυακής έρευνας της EKT, το θέμα «Πτηνά: Ελεύθερα, ανθεκτικά, πηγή έμπνευσης» είναι το κυρίαρχο θέμα σε 16 από τις 20 χώρες της ζώνης του ευρώ. Το θέμα «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» είναι αυτό που επιλέγεται συχνότερα ως το προτιμότερο στις υπόλοιπες τέσσερις χώρες της ζώνης του ευρώ και στη Βουλγαρία.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το θέμα «Πτηνά: Ελεύθερα, ανθεκτικά, πηγή έμπνευσης» είναι το θέμα που προτιμάται από κάθε φύλο, ηλικία και μορφωτικό επίπεδο. Περισσότερες γυναίκες από ό,τι άνδρες δηλώνουν ότι προτιμούν αυτό το θέμα (36% έναντι 30%). Όπως και στην έρευνα της Kantar Public, η δημοφιλία του θέματος μειώνεται όσο χαμηλότερο είναι το μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων.

Σύμφωνα με τη διαδικτυακή έρευνα της EKT, πάνω από το μισό του πληθυσμού (51%) δείχνει μεγάλη προτίμηση στο θέμα «Πτηνά: Ελεύθερα, ανθεκτικά, πηγή έμπνευσης», ενώ επίσης σημαντικά είναι τα ποσοστά των Ευρωπαίων που προτιμούν τα θέματα «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» και «Ποταμοί: Τα νερά της ζωής στην Ευρώπη» (39% και 31% αντίστοιχα). Το ποσοστό των συμμετεχόντων που δεν τους αρέσει πολύ το θέμα «Πτηνά: Ελεύθερα, ανθεκτικά, πηγή έμπνευσης» είναι κάπως υψηλότερο (9%) από τα αντίστοιχα ποσοστά για τα θέματα «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» και «Ποταμοί: Τα νερά της ζωής στην Ευρώπη» (8% και για τα δύο θέματα). Τα ποσοστά των Ευρωπαίων που δεν τους αρέσουν τα άλλα θέματα είναι σημαντικά υψηλότερα. Γενικά, οι απόψεις των συμμετεχόντων παρουσιάζουν μεγαλύτερη ποικιλομορφία από εκείνες που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας της Kantar Public.